

WPROWADZENIE

Sukces firmy na konkurencyjnym rynku zależy od jej zdolności dostosowania się do ciągłych zmian w otoczeniu. Badania wskazują, że organizacje muszą być bardziej elastyczne, przedsiębiorcze i innowacyjne, posiadać zdolność szybkiego adaptowania się, by efektywnie funkcjonować w dzisiejszych, dynamicznie zmieniających się warunkach rynkowych [Parker and Bradley, 2000; Valle, 1999]. Zarówno w literaturze jak i w praktyce funkcjonowania przedsiębiorstw wiele uwagi poświęca się zagadnieniom przedsiębiorczości i innowacyjności. Przedsiębiorczość wiąże się z takimi pojęciami, jak: inicjatywa, obrotność, zaradność czy kreatywność. Kojarzą się z nią takie określenia, jak dynamiczność i zmiana. Przedsiębiorczość jest zaprzeczeniem takich pojęć, jak „powtarzalność” czy „naśladownictwo”. Wśród cech orientacji przedsiębiorczej o szczególnym znaczeniu w funkcjonowaniu poszczególnych organizacji wymienia się także innowacyjność i proaktywność. Innowacje zajmują szczególne miejsce wśród czynników sukcesu przedsiębiorstw. Na znaczenie innowacji w tym aspekcie wskazują autorzy wielu prac, m.in. J. Kay, G. Hamel, C.K. Prahalad, M. Porter, H. Simon i in. [Poznańska, 2006]. Podstawowym celem wprowadzania innowacji jest w istocie rozwój przedsiębiorstwa. Dążąc do tego celu, przedsiębiorstwo realizuje szereg celów pośrednich, jakimi są m.in.: dostosowanie do zmian otoczenia, osiągnięcie wyższej jakości produktów, wzrost konkurencyjności, unowocześnienie procesów wytwórczych, podniesienie wydajności i jakości pracy, poszerzenie rynku odbiorców, rozwój działań marketingowych, podniesienie prestiżu firmy, zwiększenie ogólnej sprawności i efektywności działania, poprawa warunków i bezpieczeństwa pracy i in. [Pomykalski, 1997].

Efektorem zainteresowań tematyką innowacyjności i przedsiębiorczości jest również niniejszy tom, pokazujący wieloaspektowe podejścia do innowacyjności i przedsiębiorczości w ujęciu teoretycznym i praktycznym w warunkach zmian gospodarczych, globalizacji i wzrastającej konkurencji. Tom zawiera dwadzieścia indywidualnych i zespołowych opracowań o zróżnicowanej tematyce i charakterze, zarówno doświadczonych badaczy jak i młodych pracowników nauki, a także praktyków, zespolonych jednak ideą przewodnią uznającą wiodącą rolę innowacji w procesie budowania wartości przedsiębiorstw.

Całość opracowania podzielono na trzy części, z których pierwsza zawiera prace poświęcone współczesnemu wymiarowi innowacyjności gospodarki. Przybliżono w tej części zagadnienia roli państwa w gospodarce rynkowej na progu XXI wieku, poddano analizie wpływ BIZ na zmiany strukturalne w polskiej gospodarce, dokonano identyfikacji i analizy kluczowych determinant potencjału innowacyjnego państw Grupy Wyszehradzkiej (V4), zidentyfikowano elementy efektywnego systemu wdrażania innowacyjności na poziomie regionalnym.

Druga część tomu zawiera opracowania poświęcone innowacjom i przedsiębiorczości w procesie wzmacniania konkurencyjności i budowania wartości przedsiębiorstw. Mieszczą się one w bardzo szerokim zakresie przedmiotowym analiz, m.in. w firmach technologicznych, sektorze high-tech czy instytucjach kultury. W części tej dokonano oceny wpływu innowacji na budowanie pozycji konkurencyjnej polskich MSP oraz oceny poziomu innowacyjności przedsiębiorstw oraz zidentyfikowano bariery hamujące rozwój sfery badawczo-rozwojowej w polskich przedsiębiorstwach.

W części trzeciej przedstawiono przykłady innowacji wspierających funkcjonowanie i rozwój przedsiębiorstw, przypadki opisujące sytuacje zaczerpnięte z życia rzeczywistych organizacji, przedstawiono dobre praktyki w zakresie wdrażania ekoinnowacji i nowego podejścia do zatrudnienia wspierającego innowacyjność. Dzięki kreatywnemu, unikalnemu podejściu do tworzenia wartości, przedsiębiorcy uzyskują przewagę konkurencyjną, przedłużając tym samym czas obecności firmy w przestrzeni gospodarczej.

Jesteśmy przekonani, że w niniejszej publikacji Czytelnik znajdzie interesujące Go dociekania, a także odpowiedzi na pytania, dotyczące nie tylko innowacji i przedsiębiorczości, lecz także szerokiego kontekstu społeczno-ekonomicznego, w jakim funkcjonują współczesne organizacje.